

Araştırma Makalesi/Research Article

**Bilecik'in Fethinin Osmanlı Kuruluş Tarihi Açısından
Önemi**

Refik Arıkan*

(ORCID: 0000-0001-7813-8171)

Makale Gönderim Tarihi
28.08.2023

Makale Kabul Tarihi
25.09.2023

Atıf Bilgisi/Reference Information

Chicago: Arıkan, R., "Bilecik'in Fethinin Osmanlı Kuruluş Tarihi Açısından Önemi", *Vakanüvis-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, 8/ Özel Sayı: Dr. Recep Yaşa'ya Armağan: 2174-2201.

APA: Arıkan, R. (2023). Bilecik'in Fethinin Osmanlı Kuruluş Tarihi Açısından Önemi. *Vakanüvis-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, 8 (Özel Sayı: Dr. Recep Yaşa'ya Armağan), 2174-2201.

Öz

Osmanlı Devleti'nin kuruluşu üzerine yapılan araştırmalarda öne çıkan en belirgin sorun, kaynak yetersizliğidir. Nitekim Osmanlı'nın dâhili münasebetlerini anlatan ilk eserlerin (kroniklerin) XV. yüzyılda yazılmaya başlanması ve bu dönemde Batı Anadolu'daki diğer iktidar oluşumları (beylikler) arasında büyük bir ağırlığının olmaması, bu bilgi eksikliğinin temel sebepleri olarak sıralanabilir.

Birincil kaynakların satır aralarından edinilen bilgilerin yanı sıra kuruluş coğrafyasında yapılan saha araştırmaları, Osmanlı Tarihi'ne yeni bir açılımı da vaat etmektedir. Nitekim bugün Halil İnalcık Hoca'nın çalışmalarından bahsedilirken onun sahaya inmiş olmasına sıklıkla vurgu yapılır. Bu çalışma, aynı noktadan ilham alarak ve saha araştırmalarına ağırlık vererek hazırlanmıştır. Bu

---

* Doç. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Bölümü, Türkiye, refik.arikan@bilecik.edu.tr.

Assoc. Prof. Dr., Bilecik Şeyh Edebali University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of History, Turkey.

çalışmada Osmanlı kronikleri ve alan yazını ile ilgili yayımlanmış eserlere başvurulmuş ve nitel araştırma yöntemlerinden saha araştırmasının doğrudan gözlem metodu kullanılmıştır.

Bilecik ve çevresinde uzun bir süre boyunca gerçekleştirdiğim alan incelemeleri sırasında rastladığım kale kalıntıları, bu makalenin temelini oluşturmuştur. Bu çalışma bölgedeki tekfurların Bilecik-Çakırpınarı'nda gerçekleştirilen düğünde Osman Bey'i ortadan kaldırmak için neden bir plan içerisinde olduklarının cevabını da aramaktadır. Aynı zamanda bu makale ile Osman Bey'in iktidarının ilk dönemine dair siyasi hareketlerini yürüttüğü coğrafya ve kroniklerde bahsi geçen önemli mekânlarla ilgili de saha gözlemleri temel alınarak bir takım tespitler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu, Söğüt, Domanıç, Bilecik, Osman Bey, Tekfur.

The Importance of the Conquest of Bilecik in the Early History of the Ottoman Empire

Abstract

In research on the establishment of the Ottoman Empire, the most prominent issue that stands out is the inadequacy of sources. Indeed, the fact that the first works (chronicles) describing the internal affairs of the Ottoman Empire began to be written in the 15th century, and that during this period there was not a significant presence of other power structures (principalities) in Western Anatolia, can be listed as the fundamental reasons for this lack of information.

In addition to the information obtained from between the lines of primary sources, field research conducted in the geographical area of the establishment also promises a new dimension to Ottoman History. In fact, when discussing the works of Professor Halil İnalçık today, there is often an emphasis on his fieldwork. This study is prepared with inspiration from the same point and places a strong emphasis on field research. In this study, reference has been made to Ottoman chronicles and published works related to the field literature, and qualitative research methods, including direct observation through field research, have been used.

The castle ruins I encountered during my extensive field investigations in Bilecik and its surroundings form the basis of this article. This study also seeks to answer why the lords of the region were planning to eliminate Osman Bey during the wedding ceremony held in Bilecik-Çakırpınarı. At the same time, this article makes certain observations based on field research regarding the

geography where Osman Bey conducted political activities in the early period of his rule, as well as important locations mentioned in chronicles.

Keywords: Establishment of the Ottoman Empire, Söğüt, Domanıç, Bilecik, Osman Bey, Takfur.

Giriş

IX. yüzyıldan itibaren Selçuklu Devleti ile birlikte İran topraklarına gelen Kayılar, öncelikle Horasan bölgesinde Merv ve Mahan¹ yakınlarına yerleşmişlerdi. Ancak Moğol baskısıyla karşı karşıya kaldıktan sonra, bu bölgelerden ayrılarak Doğu Anadolu topraklarına göç etmek zorunda kaldılar.

Doğu Anadolu'ya yerleştikten sonra, Kayılar bölgede akınlarını sürdürmüşler, ardından Halep'e doğru hareket etmişler ve burada uzun süre kalmamışlardır. Daha sonra bir kısmı Horasan'a yönelirken, diğerleri Sungur Tigin, Gündoğdu, Ertuğrul ve Dündar gibi liderlerin önderliğinde Erzurum çevresindeki Sürmeli Çukuru bölgesine yerleşmişlerdir².

Ardından Ankara Karacadağ havalisine yerleşen Ertuğrul Bey ve boyu, buradan Söğüt-Domanıç ve Ermeni Derbendi³ taraflarına gelmişler ve burayı yurt edinmişlerdir⁴. Diğer taraftan Ertuğrul Gazi'nin türbesinin Söğüt'te bulunması da Kayıların o havalie hâkim olup yurt edindiklerinin bir başka göstergesidir⁵. Bu bağlamda devletin

¹ Kayıların Bilecik taraflarına yerleştikten sonra bu bölgede kurdukları köylerden birinin Mahan adını taşıması onların İran coğrafyasındaki hatıraları bu bölgeye taşıdıklarının bir delilidir. Mahan Köyü Bilecik'in Vezirhan Beldesine 3 km mesafede olup Gölpazarı yolu üzerinde yer almaktadır. Köyün adı daha sonra Kayabeli olarak değiştirilmiştir.

² *Âşıkpaşazâde Tarihi* Yay. Haz. Nejdet Öztürk, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul, 2013, s. 6-7; Mevlânâ Mehmed Neşri, *Cihânnümâ*, Yay. Haz. Nejdet Öztürk, Çamlıca yayınları, İstanbul, 2008, s. 31-32; *Oruç Beğ Tarihi*, Yay. Haz. Nejdet Öztürk, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul, 2014, s.9.

³ Ermeni Derbendi Pazaryeri-Bozüyük arasında yer almaktadır. Bu ifadeden anlaşıldığı üzere Söğüt-Domanıç-Bozüyük ve Pazaryeri'ni içine alan kısım Osmanlıların bu bölgedeki ilk yurtları olmuştur.

⁴ Halil İnalıcık, *Kuruluş Dönemi Osmanlı Sultanları*, İSAM Yayınları, İstanbul, 2010, s. 16-18.

⁵ Ayrıntılı bilgi için bkz. Halim Demiryürek, *Ertuğrul Sancağı (1900-1918)*, Bilecik Üniversitesi Yayınları, Bilecik, 2015.

çekirdeğinin Karacahisar-Söğüt ve Domaniç taraflarında olduğunu kabul etmek gerekir⁶.

Osmanlıların küçük bir teşekkülden büyük bir imparatorluğa evrilmelerinde pek çok etken rol oynamıştır. Ancak ilk yerleşilen bölgenin özellikleri bu gelişimin temel dinamiklerinden birini oluşturur. Konumu ve çevresindeki yol ağları (Harita 1) ile Söğüt, bölgedeki en stratejik noktalardan biriydi. Aynı şekilde Osmanlıların Domaniç yaylağı da birçok hayati yolu denetlemekteydi⁷. Söğüt'ün içinde olduğu yol ağına bakıldığında; İznik-Lefke-Söğüt-Eskişehir istikametinde önemli bir duraktı⁸.

Söğüt'ü içine alan bölge tarih boyunca önemli bir geçiş noktası olarak hizmet vermiş ve bu yol, Romalılardan Osmanlılara kadar uzun bir süre boyunca aktif bir şekilde kullanılmıştır⁹. Çünkü günümüzde bile ulaşım hattının yenilenmesinde çok zorluklar çıkaran Karasu Vadisi bu tür geçişler için uygun değildi. Söğüt hattına alternatif olarak İznik-Yenişehir-Pazaryeri-Bozüyük hattı da özellikle Osmanlı Ordu Yolu olarak önem kazanmıştır¹⁰.

Söğüt ve çevresinde yerleşen Osmanlılar, önemli ve kazançlı bir konumda bulunmaktan büyük avantaj sağladılar. Geride bıraktıkları bozkırdan daha verimli, üretken ve zengin topraklarını genişleterek bu kazançlarını arttırmak istediler. Nitekim erken Osmanlı fetihlerinin istikâmeti, Osmanlıların şehirlere, yolların denetimine ve kaynakların ulaşılabilirliğine olan ilgilerini yansıtır. Bu açıdan Osmanlıların yeni yurdu, onların kaderi üzerinde belirleyici olmuştur¹¹.

Söğüt-Domaniç hattına 1230'lu yıllarda yerleşen Ertuğrul Gazi ve Kayıları burada zor bir ilişki ağı karşılaşmıştır. Çünkü Karacahisar, İnönü,

⁶ İ.Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, C.1, TTK Yayınları, Ankara, 1988, s. 101-102, 102n.

⁷ R.Paul Linder, *Osmanlı Tarih Öncesi*, Kitap Yayınevi, İstanbul, 2008, s.54.

⁸ Kahraman Nurfeddin, Arıkan Refik, "Osmaneli-Bilecik ve Söğüt Arasındaki Tarihi Yollar", *Tarih Boyunca Söğüt ve Kültürü*, Ertuğrul Gazi'yi Anma ve Söğüt Şenlikleri Vakfı Başkanlığı Yayınları, Söğüt 2015, ss. 95-108.

⁹ Ayrıntılı bilgi için bakınız: W.M. Ramsay, *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası*, MEB Basımevi, İstanbul 1960; Franz Taeschener, *Anadolu Yol Ağı*, Çev. Nilüfer Epçeli, Bilge Kültür Sanat yayınları, İstanbul, 2010,

¹⁰ Matrakçı Nasuh, *Beyân-ı Menâzil-i Sefer-i İrakeyn-i Sultan Süleyman Han*, Yay. Haz. Hüseyin G. Yurdaydın, TTK Yayınları, Ankara, 1976, s.42; R.Paul Linder, a.g.e., s.50-52

¹¹ R.Paul Linder, a.g.e., s.55-56

Harmankaya, İnegöl ve Bilecik tekfurlukları ile çevrili olan bu uc bölgesinde tutunmak kolay değildir. Selçukluların en güçlü oldukları Alaaddin Keykubat devrinde buraya yerleşmeler de; aradan geçen kısa sürenin sonunda Köseadağ yenilgisi ile bozulan düzen onları da yakından etkilemiş olmalıdır. Bu durum Ertuğrul'u fetih hareketlerinden geri koyduğu gibi bölgedeki yerel güçlerle iyi ilişkiler kurmaya da zorlamıştır. Ertuğrul Bey, hiçbir surette Ermeni Belinin ötesine geçmemiş ve Sakarya Nehrinin diğer kıyasına ayak basmamıştır¹². Bu durum ilk dönem kroniklerinde de görülür ve Ertuğrul Gazi döneminde cenk olmadığı; Kayıların yaylak-kışlak hayatlarına devam ettikleri vurgulanır. Ertuğrul Gazi ve obasının bölgeye yerleşimi Germiyan üzerinden bu topraklara devam eden Tatar akınları bakımından da belirleyici olmuş; Osmanlıların gelişiyile beraber akınlar kesintiye uğramıştır¹³. Ertuğrul Gazi'nin bölgede tutunmasındaki faktörlerden biri de bu olabilir.

Moğolların tarih sahnesine çıkışı, sadece Orta Asya'nın değil, aynı zamanda Anadolu'nun kaderini de derinden etkiledi. Moğol istilası, Doğu'dan Batı'ya doğru büyük bir göç dalgasını tetiklemiş ve Anadolu'da Türk-İslam nüfusunun yoğunlaşmasına önemli bir katkı sağladı. Bu sırada Anadolu'nun mamur, müreffeh ve güçlü siyasi yapısı bu durumun hızlanmasında etkili oldu¹⁴. Moğolların Anadolu'ya girmeleri ve ardından Köseadağ Savaşını kazanarak idareye hâkim olmaları, Anadolu'da siyasi olarak yeni bir dönemi başlattı. Osmanlılar bu durumdan başta olumsuz etkilenseler de uçta yaşanan hareketlilik özellikle fetihlerdeki insan kaynağı açısından belirleyici oldu.

Memluk Sultanı Baybars'ın 1277'de Anadolu'yu Moğollardan kurtarmak için gelmesi ve yeterince destek görmediği için ayrılmasından sonra; İlhanlı hükümdarı Abaka Han Anadolu'ya büyük bir ordu göndererek binlerce Türkmeni öldürttü. Bu olay sonrası Anadolu'nun vaziyeti büsbütün karışık bir hal aldı¹⁵. Baybars'ın Anadolu seferi sonrası Anadolu'ya Moğollar tarafından binlerce kişilik Moğol-Türk grupları getirildi. İlhanlı idaresinin Doğu ve Orta Anadolu'ya yerleştirdiği bu yeni

¹² J.Wilhelm Zinkeisen, *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi*, C.1, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2011, s.51.

¹³ Âşıkpaşazâde Tarihi, *a.g.e.*, s. 8-9

¹⁴ Fuat Köprülü, *Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu*, TTK Yayınları, Ankara, 1984, s.42.

¹⁵ Fuat Köprülü, *a.g.e.*, s.33

göçebe nüfus, o sahalarda yaşamakta olan Türkmenlerin batı Anadolu'nun uçlarına doğru göç etmeye mecbur bırakmıştır. Bu ilerleme askeri bir ilerleme olmayıp, yurt, yerleşme ve toprak sebebiyle olmuştur. Nihayetinde Bizans bu olayla birlikte Batı Anadolu'daki son topraklarından çıkarılmıştır¹⁶.

Uça yoğun bir Türkmen akının olması Osmanlılar için bir beka sorunu haline gelebilecek gelişmeydi. Ancak hem Ertuğrul hem de Osman Bey, liderlik vasıfları sayesinde bunu bir avantaja çevirmişlerdir. Uçtaki Alpler gaza ve ganimet seferlerinde en başarılı önderin bayrağı altına girerlerdi. Osman Bey'in bu açıdan en büyük başarısı Alpleri ve nökerleri kendi çevresinde toplamış olmasıdır¹⁷.

Osman Bey'in diğer aşiretlerin de desteğini aldığına dair Yazıcızade Tarihinde yer alan bilgi oldukça dikkat çekicidir. Bu dönemde toplanan kurultayla Türk Beylerinin Oğuz töresine göre Osman Bey'i Han seçtikleri ifade edilmektedir¹⁸. Osman Bey'in fütühat hareketine giriştiğinde artık bölgedeki aşiretler tarafından kabul gören bir lider olduğu bellidir. Nitekim Samsa Çavuş, Konur Alp, Akçakoca, Aygut Alp, Gazi Abdurrahman gibi aşiret beylerinin gazalarda Osman Bey ile bulunmaları bu durumun göstergesidir¹⁹.

Uçlar, yalnız göçebe veya yarı göçebe Türkmen aşiretlerine mahsus yaylak ya da kışlak sahalardan geçildi. Uçlarda birçok köyler, küçük kasabalar, hatta mühim noktalarda müstahkem mevkiiler de vardı. Bunların gerisinde ise sayıları çok olmamakla birlikte şehirler de vardı ki bunlar uç beyliklerine merkez görevi görmekteydiler. Yine Bizans topraklarında da oralarda yerleşmiş Müslüman Türklere tesadüf olunmaktadır²⁰. Diğer yandan uçta bulunan ahiler ve fakihler hukuki ve

---

¹⁶ Fuat Köprülü, *a.g.e.*, s.43-45; John Julius Norwich, *Bizans*, çev. Selen Hırçın Riegel, İstanbul, 2013, Kabalıcı Yayınevi, s.229.

¹⁷ Halil İnalçık, *a.g.e.*, s.22; Friedrich Giese, "Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşu Meselesi", *Söğüt'ten İstanbul'a*, Der. Oktay Özel, Mehmet Öz, İmge Kitapevi Yayınları, Ankara, 2005, s., s.156-157; Vedat Turğut, "Osman Gazi'nin Kimliği Meselesi ve Cihanşümûl Bir Devlete İsminin Verilmesinin Sebepleri Üzerine", *Akademik İncelemeler Dergisi*, C.11, s.1, Nisan 2016, s.93-96.

¹⁸ Yazıcızâde Ali, *Tevârîh-i Âl-i Selçuk*, Haz. Abdullah Bakır, İstanbul, 2009, Çamlıca Yayınevi, s.871-873

¹⁹ İ.Hakkı Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s.105.

²⁰ Fuat Köprülü, *a.g.e.*, s.77

içtimai hayatı örgütleyici olarak Osman Bey'in manevi destekçisiydiler. Osman Bey bir toprağı fethettiğinde nasıl örgütleyeceğini ve dini kuralları fakihlerden sormaktaydı²¹.

Osmanlıların bölgede güçlenip fetih hareketlerine başlamaları Bizans'ın durumuyla da yakından ilişkilidir. Bizans ordusunun fazla bir direnişle karşılaşmadan 15 Temmuz 1261'de İstanbul'u Latinlerden geri almasıyla imparator VIII. Mikhael İznik'teki merkezi tekrar İstanbul'a taşıdı ve Ayasofya'da ikinci kez taç giyerek yeni hanedanlık başlamış oldu. Ancak Laskarislerle imparatorluk mücadelesi devam ettiği gibi, Bizans bu dönemde Batıda kendisine karşı kurulan ittifaklarla da mücadele etmiştir. Bu dönemde imparatorluk kendini toparlasa da Balkanlarda Sırp Despotluğu ve Anadolu'da Osmanlı Devleti gibi iki gelişen gücün arasında ezilmeye başlamıştır²². Başkentini İstanbul'a taşınması ile Osmanlılar için de bölgedeki Bizans tehdidi zayıflamaya başlamıştır. Çünkü Bizans İznik ve çevresinde varlığını devam ettirmek için bu uç bölgesinde daha fazla asker konuşlandırırken, İstanbul'un geri alınması ile birlikte bölgedeki askerî varlığı azalmış, tekfurlara verdiği destek de eskisi kadar olmamıştır. Bu durum uçta artan Türkmen nüfusuyla beraber fetih hareketlerinin de yolunu açmıştır. Bu gelişmelerle birlikte uçtaki Türk akınları daha tehlikeli bir hal almıştır. Bunun üzerine Mihail Paleologos ve II. Andronikos, Türklerin ilerleyişini durdurmak için Anadolu'ya defalarca büyük ordular sevk etmişler; şehirleri ve kaleleri tahkim edip Sakarya nehri boyuna istihkâmlar inşa etmişlerdir²³.

Mihail Paleologos, Sakarya'daki savunma hattının güneybatıdaki Bursa'ya kadar bozulduğuna ilişkin haberler alınca, 1280 yılının Ağustos ve Eylül aylarında Sakarya boyunca sıralanan istihkâmları denetlemiş ve bir yıl sonra ordusuyla bölgeye gelmiştir. Bu sefer sırasında var olan istihkâmlar güçlendirilmiş, eski kaleler onarılmış ve geçişin kolay olduğu yerlere yeni kaleler inşa edilmiştir. Kaleler arasında boş kalan alanlara

²¹ Halil İnalçık, *Osman I, DİA*, C.33, İstanbul 2007, s.446.

²² Timothy E. Gregory, *Bizans Tarihi*, YKY Yayınları, İstanbul, 2008, s.281-285; İstanbul'un ele geçiriliş hikayesi için bk. Charles Diehl, *Bizans İmparatorluğu Tarihi*, Kanaat Kitabevi, İstanbul, 1939, s.159; Auguste Baily, *Bizans Tarihi*, C.2, Tercüman 1001 Temel Eser, İstanbul, 1974, s.404; George Ostrogorsky, *Bizans Devleti Tarihi*, TTK Yayını, Ankara, 2006, s.415.

²³ J.Wilhelm Zinkeisen, *a.g.e.*, s.50.

ise at sırtındaki göçerlerin yaklaşmasını önlemek için, Pahimeres'in bildirdiğine göre yüz ayak genişliğinde bir alana kesilen ağaçlar dalları ile ırmağın Batı kıyısına "yılanların bile zor geçeceği" bir sıklıkla istiflenerek nehirden karşıya geçişler engellenmeye çalışılmıştır. Yapılan bu tahkimat muhtemelen 1308 büyük su baskınına kadar faal kalmıştır²⁴. Ayrıca, bu yapı Osmanlıların neden Karasu Nehri'ni geçip Bilecik'in arka tarafına doğru ilerlediklerini de açıklar. Çünkü daha kuzeyde nehrin geçilmesi ve İznik tarafına geçiş mümkün olmamıştır.

Bizans her ne kadar serhat bölgesini tahkim edip Sakarya kıyılarına kazıklar çaksa da, sınır Bizans'ın istediği gibi su geçirmez değildir. Müslümanlarla Hıristiyanlar pazarlarda dirsek dirseğedirler. Bölgede canlı bir ticaret ağı vardır. İki taraf arasında ilişkileri geliştiren bir diğer unsur da Bizans toprakları üzerinde yaşayan Hıristiyanlaşmış Türklerdir²⁵.

Bizans İmparatorluğu, düzelmesi zor iç sorunlarla ve giderek artan dış siyasi baskılarla, özellikle XIII. yüzyılın sonlarından itibaren kaçınılmaz bir felakete doğru sürüklenmekteydi. Bu zorlu sürece yükselişte olan Osmanlılar ve Sırp'ların fetihleriyle oluşan çifte baskı da eklenmişti. Bu durum hem askerî hem de malî açıdan Bizans'ı zayıflatarak güçsüz bir konuma düşürmüştür²⁶. Diğer taraftan Palaiyogoslar'ın tahtı elde etmeleri ile Bizans yüksek asalet sınıfı zafer elde ederken, feodalleşme yeni bir güç kazanmıştır²⁷. Feodallerin tabiiyetindeki yarı-özgür köylülerin sayıları artarken, bu seçkin sınıf imtiyazlarını arttırmış ve tam vergi muafiyeti kazanmışlardır. Bu imtiyazlı sınıfın zenginleşmesine karşılık küçük asilzade/soylu sınıfı ve taşra halkında ise çöküntü artmıştır. Bu durum devleti malî olarak etkilediği gibi askerî olarak da zayıflatmıştır²⁸. Diğer yandan Bizans'ın taht kavgaları içerisinde devam eden siyasî ve idarî anarşi, askerî zaaf Türk hududlarının mütemadiyen batıya ilerlemesinin amillerinden olmuştur²⁹. VIII. Mihail'e sadakat

²⁴ R.Paul Linder, *a.g.e.*, s.117.

²⁵ İrene Beldiceanu, "Başlangıçlar:Osman ve Orhan", *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi*, Say Yayıncılık , İstanbul, 1992, s.21-22.

²⁶ George Ostrogorsky, *a.g.e.*, s.442

²⁷ Paul Wittek, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşu*, Türkiye Yayınevi, İstanbul, 1971, s.26.

²⁸ George Ostrogorsky, *a.g.e.*, s.445

²⁹ Fuat Köprülü, *a.g.e.*, s.78

duygusu beslemeyen bölgedeki büyük toprak sahibi Bizanslılardan bazıları da topraklarının kontrolünü ellerinde tutmak koşuluyla Osman Bey'in safına geçmişlerdir. Bizans üniformaları giyen ve Grek tarzı silahlara sahip diğer Hıristiyan paralı askerler de kendi liderlerinin komutasında Türklerin yanında yer aldılar. Bu ek kuvvetlerle güçlenen Osman Bey İznik, İzmit ve Bursa'yı fethetme imkânı buldu³⁰.

Babasının ölümü ile beyliğin başına geçen Osman Bey, başta Ertuğrul Gazi'nin yürüttüğü müdâra siyasetine devam etmişse de İnegöl tekfuru ile yaşanan hadiselerle birlikte bu politikasını önemli ölçüde değiştirmiştir. Bu değişimde gücünün artması ve Bizans'ın siyasî olarak sıkıntılar yaşamasının yanında Anadolu'da devam eden Moğol idaresindeki problemler de etkili olmuştur. Diğer uç beyleri gibi Osman Bey'in yerel tekfurlara ve Bizans'a karşı gaza faaliyetlerine başlaması Moğollara karşı Anadolu'da başlayan direnç ve isyanların artması ile yakından ilişkilidir. Çünkü Osman Bey'in önemli gaza hareketlerine giriştiği tarihler Moğolların isyanlarla uğraştığı ve Osman Bey'in bir Moğol müdahalesinden çekinmediği yıllardır³¹.

Osman Bey, Ermenibeli'nde İnegöl tekfuru ile mücadelesi sonrası aktif gazaya başlamış ve 1285 yılında Kulaca Hisarını yağmalayıp ateşe vermiştir. Bunun intikamını almak isteyen İnegöl tekfuru, Karacahisar tekfuru ile ittifak yapmış ve 1286 yılında İkizce'deki muharebede Osman Bey'nin kardeşi Saru Yatu şehit olmuş ve Karacahisar Tekfuru ile de sıcak çatışmalar yaşanmıştır. Anadolu'dan İstanbul ve İznik istikametine giden yolları kontrol eden stratejik önemi haiz ve çıkılması bu güç kale 1287 yılında fethedilmiş ve bu fetihle Osman Bey bölgeye tamamen hâkim olmuştur³².

Osman Bey'in Karacahisar sonrası ana hedefi Sakarya Nehri'nin kuzey doğusundaki bölge oldu. Osman Bey' in nökeri olan Harmankaya Tekfuru'nun bölgedeki tekfurlar ve yollar ile ilgili bilgisi vardı. Nitekim Taraklı Göynük üzerine yapılan seferin planını Mihail yapmış ve bu seferle İznik'e ipek getiren kervanların yolu, Göynük Suyu üzerinde Mudurnu, Göynük ve Taraklı Yenicesi üzerinde kontrol edilmek

³⁰ Judith Herrin, *Bizans*, çev. Uygur Kocabaşoğlu, İletişim Yayınları, İstanbul, 2010, s.373-374.

³¹ Halil İnalçık, *a.g.m.*, s.446.

³² Halil İnalçık, *a.g.m.*, s. 447.

istenmiştir. Mudurnu taraflarına giden Osman Bey Gölpaazarı üzerinden Karacahisar'a dönerken hem ganimet elde etmiş hem de Karacahisar'ın yeni hakimi olarak bölge tekfurları arasında otorite kurmak istemiştir³³.

Bilecik'in Fethi

Osman Bey'in beyliği müstakil hale getirmesinden sonraki ilk önemli adımı, aynı yıl içinde Bilecik, Yarhisar, İnegöl ve Yenişehir'in ele geçirilmesidir. Osmanlıların ilk yurdu olan Söğüt'ün kuzey ve kuzeybatıya açık olması bu fetihleri anlamlı kılmaktadır. Karasu'nun üst kısmındaki Bilecik, Bursa ve İznik istikametine geçmek için kilit noktada olduğu gibi Sakarya boyunda ilerlemek için de önemliydi³⁴.

Osmanlı Beyliği'ni "Uç"taki diğer beyliklerden ayıran en önemli amillerden bir tanesi İznik faktörüdür. İznik tarihsel derinliği, Anadolu Selçuklularına başkentlik etmesi ve İstanbul'un Latin istilasına uğraması sonrasında Bizans'a payitahtlık yapması sebebiyle çok önemli bir şehirdir. İznik jeopolitik olduğu kadar, ideolojik açıdan da büyük öneme sahiptir. Diğer taraftan İznik, daha ilerideki hedefin yani İstanbul'un bir kapısıydı. Ayrıca İznik'in alınması Bizans'a İstanbul'un savunması önceliğini getireceğinden Osmanlıların bölgede rahat hareket etmelerini de sağlayacaktı³⁵.

1299 yılında Osman Bey'in fetih politikasında değişiklik oldu. O güne kadar Eskişehir ile Bilecik arasındaki Rumlarla ve Bilecik tekfuru ile arasını iyi tutan; hem bölgede tutunmak hem de Germiyan saldırılarını önlemek için bunu gerekli sayan Osman Bey gözünü bu bölgeye dikti. Bu politika değişikliği, muhtemelen Karacahisar'ın fethi ile doğuda güçlenmesi ile ilgili olduğu gibi; Bilecik tekfuru ile birlikte, Köprühisar tekfurunu itaat altına aldıkları olayda bölge tekfurlarının zayıflığını anlamış olması ile de bağlantılıdır. Osman Bey bu sırada, Bilecik tekfuru ve Rum halkı ile iyi geçinilmesi politikasının devamında ısrar eden amcası Dündar Bey ile görüş ayrılığına düştü ve bu durumu savaş ve egemenlik haklarına karşı gelme olarak görüp onu öldürdü. 1299 yılına doğru savaş alanını batıya yani Bilecik-Yenişehir hattına taşıdı. Bilecik'in

³³ Halil İnalçık, *a.g.m.*, s.449.

³⁴ R.Paul Linder, *a.g.e.*, s.95.

³⁵ Divitçioğlu, *Sencer, Osmanlı Beyliği'nin Kuruluşu*, Eren Yayıncılık, İstanbul 1996, s.35.

fethi sonrası beylik merkezini Bilecik'e ve uç merkezini Yenişehir'e taşıması daha sonraki hedefleri gösterme adına önemlidir³⁶.

Bilecik tekfurı bölgedeki diğer yerli tekfurular arasında en güçlü olanıydı. Selçuklu-İlhanlı egemenliğini tanıyan bu tekfura karşı Osman Bey de ilk zamanlarda "mudârâ" göstermiştir. Bunun en önemli sebebi Osman Bey'in göç yolunda³⁷ sorunlar yaşadığı İnegöl tekfuruna karşı Bilecik Tekfurunun desteğine muhtaç olmasıdır³⁸. Hatta bu dönemde Osmanlılar göç öncesi ağırlıklarının bir kısmını Bilecik tekfuruna emanet etmeye başlamışlardır. Her ne kadar iki taraf arasında dostane ilişkiler olsa da tam bir güvenin olmadığı da ortadadır. Nitekim Bilecik tekfurı emanetleri yalnız kadınların getirmesini istemiş, erkeklerin kaleye girişlerine müsaade etmemiştir³⁹.

Osman Bey'in büyüyen gücü, iyi ilişkiler içerisinde olduğu Rum beyleri arasında kıskançlık, korku ve endişeye sebep olmuştur⁴⁰. Çakırpınarı'nda geçen düğün hadisesi de bu gelişmelerin bir tezahürüdür. Osman Bey'in başlattığı fetihlerin bölgedeki Bizans idarecilerini rahatsız ettiği aşikârdır. Özellikle İnegöl tekfurı ile olan mücadele, Kulacahisar'ın Osmanlı kuvvetlerince yakılması, Domaniç-İkizce Muharebesi ve ardından Karacahisar'ın fethi, tekfuruları endişelendiren gelişmelerdendir. Diğer taraftan Osman Bey'in Harmankaya Tekfurı ile olan iyi ilişkileri ve birlikte Mudurnu taraflarına yaptıkları akınlar da Osmanlıların bölgede giderek güçlendiklerinin göstergesidir.

Osman Bey'in artan gücü aynı zamanda Bilecik tekfurı için güçlü bir müttefik anlamı da taşıyordu. Köprühisar tekfurı ile arasındaki sorunları halletmek üzere harekete geçen Bilecik tekfurı, Osman Bey'den yardım istemiş ve birlikte hareket ederek Köprühisar tekfurunu geri çekilmeye

³⁶ Halil İnalçık, a.g.m., s.448; Gibbons, Osmanlıların 1290-1300 arası hızlı ilerleyişine dikkat çeker; Herbert Adams Gibbons, *Osmanlı İmparatorluğunun Kuruluşu*, Çev. Ragıp Hulusi Özden, Altınordu Yayınları, Ankara, 2017, s. 24.

³⁷ Nurfeddin Kahraman, Refik Arıkan, "Osmanlı aşiretinin Göçebeliliği ve Göç Yolları", *Osmanlı'da Yönetim ve Savaş*, Edt. Mehmet Yaşar Ertaş, Hacer Kılıçarslan, Mahya Yayıncılık, İstanbul, 2017, ss. 41-56.

³⁸ Matrakçı Nasuh (2019), *Târih-i Âl-i Osmân*, Yay. Haz. Göker İnan, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Yayınları, İstanbul, 2019, s.119; Halil İnalçık, a.g.m., s.446.

³⁹ Matrakçı Nasuh, a.g.e., s.119.

⁴⁰ J.Wilhelm Zinkeisen, a.g.e., s.56.

zorlamışlardır. Bu başarının ardından Bilecik tekfuru İncirpınarı⁴¹ (Foto 2) isimli mevkiye bir ziyafet düzenlemiş ve Osman Bey'e hil'ât giydirip elini öptürmüştür. Bu durum Osman Bey'i çok rahatsız etmiş ve hatta hemen tekfura saldırmayı düşünmüşse de amcası Dünder, bölgedeki düşmanlarının artacağını ve bu durumun kendilerini zorda bırakacağını ifade ederek Osman Bey'e itiraz etmiştir. Osman Bey bu fikir ayrılığı sebebiyle amcasını öldürmüş ve Dünder Bey Köprühisar ile Çakırpınar arasında⁴² defnedilmiştir⁴³ (Foto 3). Bu olay Osman Bey'in artan gücüne nispetle artık yönetimde ikilik istemediği; diğer yandan da Bilecik tekfurunun kendisine beylik taslamasından rahatsız olduğunu göstermesi adına dikkat çekicidir. Diğer taraftan Bilecik tekfurunun düğün vesilesi ile Osman Bey'e suikast düzenleme fikrinin altında bu olayların da payı vardır. Nitekim Köprühisar tekfuruna karşı girişilen bu sefer sırasında Bilecik tekfuru, Osman Bey'in gücünün farkına bizzat varmıştır.

Osman Bey ile bölge tekfurlarını karşı karşıya getiren bir başka hadise de Harmankaya tekfuru Köse Mihâl'in kızının düğününde yaşanmıştır. Köse Mihâl düğüne hem Osman Bey'i hem de tekfurları davet ederek onları tanıştırmak istemiştir. Herkes düğüne abartılı hediyeler getirirse de Osman Bey'in saçısı hepsinden üstün olmuştur. Bunun üzerine tekfurlar bir an önce icabına bakılmazsa Osman Bey'in kendilerini ortadan kaldıracığını dile getirmişler ve bunun için de Bilecik tekfuru ile Yarhisar tekfurunun kızının düğününü uygun bir fırsat olarak görmüşlerdir⁴⁴.

Tekfurların kendine karşı yaptıkları planlardan haberdar olan Osman Bey, öncelikle düğünün şehir dışında yapılmasını isteyerek Bilecik Kalesi'nin (Foto 1) boşaltılmasını temin etmiş; ardından kaleye her yıl gönderdikleri emanetleri gönderme bahanesi ile askerlerini sevk etmiştir. Bu sayede Bilecik kolaylıkla zapt edilirken; düğün alanı

⁴¹ Köprühisar'dan Bilecik'e doğru giderken 3,5 km sonra İncirli Köyü vardır. Bu köyün hemen doğusunda bugün Sarıkız olarak adlandırılan bir alan vardır ki, bu ziyafetin verildiği yer olması kuvvetle muhtemeldir. Bölgede bu alandan daha güzel ve uygun başka bir alan bulunmamaktadır.

⁴² Bilecik'e bağlı Karaağaç Köyü'nde "Ziyaret Tepe" olarak adlandırılan yerde bulunan mezarlardan birinin Dünder Bey'e ait olduğu kabul edilerek mezar taşı yaptırılmıştır. Mezarın bulunduğu alan kroniklerde tarif edilen yere uymaktadır.

⁴³ Mevlânâ Mehmed Neşrî, *a.g.e.*, s.45; Matrakçı Nasuh, *a.g.e.*, s.123.

⁴⁴ Âşıkpaşazâde Tarihi, *a.g.e.*, s. 23; Matrakçı Nasuh *a.g.e.*, s.124.

yakınındaki Kaldirek Deresi⁴⁵ yakınında Bilecik Tekfuru ve yanındakiler de kılıçtan geçirilmişlerdir⁴⁶. Bu fethin hemen akabinde Yarhisar, İnegöl ve Köprühisar ele geçirilmiş, böylece hem Bursa hem de İznik yolu Osmanlılar için açılmıştır. Osmanlıların bölgede ilerlemeleri için son derece mühim olan bu fetihler aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin kuruluş tarihini belirleyen amillerden olmuştur⁴⁷.

Bilecik ve çevresinin fethi yukarıda da ifade edildiği gibi Osmanlıların devlete dönüşmesinde çok önemli bir yere sahiptir. Bu fetihler onların bölgesel gücünü arttırdığı gibi İznik ve Bursa'nın fethine giden yolu da açmıştır. Osman Bey bölgedeki en büyük güç olan Bilecik tekfuru ile iyi ilişkiler üzerine bir siyaset inşa etmiş olsa da meydana gelen gelişmeler onu Karasu Nehri'nin batısına geçerek topraklarını genişletmek mecburiyetinde bırakmıştır. Ona bu fırsatı ise bölgedeki tekfuruların kendisine karşı düşmanca davranışları vermiştir. En baştaki soruya dönülecek olursa; Osman Bey'in hangi faaliyetleri tekfuruların onu ortadan kaldırmaya gidecek planlara girişmelerine neden olmuştur? Aslında bu sorunun cevabı belli olmakla birlikte ayrıntıları muammadır. Kroniklerde belirtildiği üzere İnegöl tekfuruyla mücadelesi, Karacahisar'ın fethi, Harmankaya tekfurunun kızının düğünde dikkat çekici zenginliği görünür sebepler olsa da daha fazlasına ihtiyaç vardır. Diğer taraftan 1287'li yıllarda İnegöl Tekfuruna karşı kısmen başarılı olsa da nihai sonuç elde edemeyen Osman Bey'in, aynı yıl içinde Bilecik, Yarhisar ve İnegöl'ü fethetmesi uzun bir hazırlık safhası gerektiren fetihlerdir.

İlk Osmanlı kroniklerindeki kısıtlı bilgiler bu noktayı net olarak açıklamayı mümkün kılamamaktadır⁴⁸. Bu soruna cevap teşkil

⁴⁵ Kroniklerde yer alan isimlerin ekseriyetinde olduğu gibi bu isim de hala bilinmektedir. Bilecik Merkez Beşiktaş Mahallesi'nden Çakırpınar'a gidiş istikametinde, şehrin çıkışından 1 km kadar batıda yer alan bu mevki kroniklerdeki bilgilerle örtüşmektedir. Bölge düğünün yapıldığı Çakırpınar ile Bilecik arasında yer almaktadır.

⁴⁶ Aşıkpaşazâde Tarihi, *a.g.e.*, s. 26; Matrakçı Nasuh, *a.g.e.*, s.125.

⁴⁷ 1299 tarihinin kabulünde bu fetihler kadar 1299 yılında Gazan Han'a karşı meydana gelen Sülemiş İsyanının da rolü vardır. Çünkü karışık siyasi ortam ucta İlhanlı kontrolünü zayıflatmış ve beylikler daha müstakil hareket etmeye başlamışlardır: Feridun Emecen, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluş ve Yükseliş Tarihi*, İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2015, s. 37.

⁴⁸ Colin Imber, "İlk Osmanlı Tarihinin Kaynakları", *Söğüt'ten İstanbul'a*, Der. Oktay Özel, Mehmet Öz, İmge Kitapevi Yayınları, Ankara, 2005, s. 39-43; Victor L. Menage,

edebilecek cevaplardan bir tanesi kuvvetle muhtemel tarafımızca yapılan saha çalışmalarında elde edilen bulgularla ilgilidir⁴⁹. Bu çalışmalar sırasından Bilecik'e bağlı Ayvacık, Künceğiz, Koyunlu ve Kınık ile Yenişehir'e bağlı Çiçekközü köylerinde iptidai yapıda kaleler tespit edilmiştir. Bu kalelerden Ayvacık ve Kınık köylerinde yer alanlar Bilecik-Köprühisar-Yenişehir yollarına hâkimken; yine Ayvacık, Künceğiz ve Çiçekközü köylerinde bulunanlar Bilecik-Yarhisar-İnegöl istikâmetini kontrol etmektedir. Bu kalelerle ilgili doğrudan bir tarihi kaynak olmasa da; buldukları bölge, isimlendirme ve kullanım amacı gibi sonuçlardan yola çıkarak, bunların kuvvetle muhtemel kuruluş döneminde Osmanlılar tarafından kullanıldıkları kanaati oluşmuştur.

Tespit edilen bu kalelerle ilgili tarihlendirme ve aidiyet tespiti yaparken en önemli problemlerden biri bunların Bizans'a ait olabilecekleri hususudur. Kaynaklar, yerini tam söylemese de İznik İmparatorluğu döneminde Türk akınlarına karşı bir savunma hattının oluşturulduğunu belirtmektedir. Ancak kalelerin buldukları bölgeler doğrudan bir savunma hattından ziyade yol güvenliğini sağlayacak noktalarda yer almaktadır. Yukarıda da vurgulandığı üzere Osmanlılar bölgedeki yol ağlarını kontrol noktasında dikkat çekici adımlar atmışlardır. Bu bağlamda bu kalelerin Osmanlıya mâl edilmesi yanlış olmaz. Diğer yandan İznik, Eskişehir, Bursa, Bilecik ve Karacahisar gibi Bizans kaleleri dikkate alındığında⁵⁰, tespit ettiğimiz kalelerin hiç biri bunlarla yapısal anlamda benzerlik taşımamaktadır. Bizans yapılarında ağırlıklı olarak tuğla ya da kesme taş kullanılırken bu kaleler tamamen yığma usulle inşa edilmişlerdir. Diğer taraftan bahsettiğimiz istihkâmların dış surları kısmen günümüze ulaşmışken içerisinde her hangi bir yapıya dair iz olmaması bunların kalıcı bir amaçtan ziyade, kısa vadede kullanılması öngörülmüş yapılar olduğunu ve bu bağlamda bir savunma hattının parçaları olamayacağını göstermektedir. Bir başka deyişle bunlar eğer Bizans tarafından yapılmış olsaydı, amaç doğrudan gelen düşmana karşı toprakları korumak olurdu. Buradan hareketle bu

“Osmanlı Tarihçiliğinin İlk Dönemleri”, *Söğüt'ten İstanbul'a*, Der. Oktay Özel, Mehmet Öz, İmge Kitapevi Yayınları, Ankara, 2005, s. 73-91.

⁴⁹ Refik Arkan, “Bilecik'in Tarihi Coğrafyası”, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi BAP Projesi, Proje No: 2014-01.BİL.04-03, Bilecik, 2014.

⁵⁰ Kaleler ile ilgili ayrıntılı bilgi için bakınız: Nazmi Sevgen, Anadolu Kaleleri, Doğu Ltd. Şirketi Matbaası, Ankara, 1959.

yapıların sırtlarını Batı istikametine (Bizans topraklarına) dayamaları ve gerektiğinde buradan yardım alabilmeye açık olmaları gerekirdi. Ancak Hem Orhan Kalesi, hem de Üçok Kalesi'ne kolaylıkla girilebilecek, eğimin az olduğu taraf doğu istikametidir. Bu durum kalelerin doğudan gelenlerce yapıldığının diğer bir göstergesidir⁵¹.

Osman Bey'in Bilecik'in fethinden 10 yıl kadar önce, Bilecik'in Yenişehir ve İnegöl istikametinde at koşturduğunu ve daha o zamandan sınırlarını bu istikamette genişletmek istediği görülür. 1291 yılında Osman Bey ile Selçuklu Sultanı II. Gıyaseddin Mesud arasındaki yazışmada, Sultan'ın düşmanlara aman vermemesi ve adaletle idare konusundaki fermanına yanıt olarak Osman Bey; Yarhisar ve Karacahisar Rumları ile mücadele içerisinde olduğunu ifade etmiştir⁵². Burada cevaplanması gereken sorulardan bir tanesi Osman Bey'in Yarhisar tarafına hangi istikametten gittiğidir. Henüz Bilecik'te bölgede bulunan en güçlü tekfurun oturduğu dikkate alındığında arka tarafa sarmak için Bilecik güzergâhının kullanılması uygun düşmemektedir. Muhtemelen Söğüt'ten çıkan Osman Gazi ve yarenleri buraya Kurt Köy-Pazaryeri-Nazıfpaşa-Çiçekközü istikametinden ulaşmışlardır.

Bu kaleler, Osmanlıların bölgedeki varlıklarını kalıcı hale getirirken aynı zamanda ulaşım güzergâhlarını da denetlemelerine imkân sağlamıştır. Bu stratejik noktaların inşasıyla, tekfurluklar arasında işbirliğine dayalı bir güç oluşturmanın önüne geçilmiştir. Bu kaleler yaz aylarında gerçekleştirilen ganimet seferlerinin üssü olarak da kullanılmış ve özellikle ele geçirilen ganimetin güvenli bir şekilde saklanması için kritik bir rol üstlenmişlerdir. Aşağıda bu kalelerden birisi olan ve Künceğiz-Abadiye-Gökçesu Köyleri arasında bulunan Orhan Kalesi ile ilgili tafsilatlı bilgi verilmiştir⁵³:

⁵¹ Kalelerin aidiyeti noktasında kesin bir tespitte bulunmak elimizdeki verilerle mümkün değildir. Ancak topografya barındırdığı ipuçları ile cesur yorumlar yapmanın yolunu açmaktadır.

⁵² İ.Hakkı Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s.106.

⁵³ Diğer kaleler ise Doç.Dr. Refik Arıkan danışmanlığında Osmanlı Kuruluş Dönemi Tarihi Coğrafyası konulu doktora tezi hazırlayan Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü öğrencisi Mehmet Can Çetin tarafından değerlendirilecektir.

Orhan Kalesi (Foto 4-5)

Konumu ve Jeopolitik Önemi

Bilecik'e 25 kilometre mesafede yer alan bu kale, Bilecik sınırları içinde konumlanmış olup, Abadiye, Künceğiz ve Yenişehir'e bağlı Gökçesu ile Yarhisar köyleri arasında bulunmaktadır. 822 m rakımlı ve bölgeye en hâkim tepe üzerinde yer alan kaleye ulaşan pek çok yol vardır. Kaleye çıkan ve yakınından geçen yolların çoğu taş kaldırım yollar olup, bu yollardaki taşlar üzerinde kolaylıkla görülebilen tekerlek aşındırmaları, bu yolların yoğun bir şekilde kullanıldığı da kanıtıdır. Orhan Kalesi, Osman Bey'in bölgeyi hâkimiyetine almasında çok önemli bir rol oynamıştır. Burası doğrudan Yarhisar tekfurunu tehdit eden, baskı altında tutan çok hâkim bir yerde olduğu gibi, verimli Yenişehir ovasını ve buraya inen yolları da kontrol altında tutmaktadır. Diğer taraftan bu kale Koyunköy Kalesi ile birlikte, Bilecik-Yarhisar, Bilecik-İnegöl ve Yarhisar-İnegöl yollarını tehdit ettiği gibi Yarhisar-Köprühisar yolu da bu kalenin etki alanı içerisindedir.

Tarihi

Bu kalenin inşa tarihine dair kesin bir bilgi bulunmasa da bu yapı halk arasında yüzyıllardır "Orhan Kalesi" olarak adlandırılmıştır. Ayrıca Orhan Bey'in Yarhisar tekfurunun kızıyla evlenmiş olması kalenin inşa tarihine dair önemli ipuçları sunmaktadır⁵⁴.

Diğer taraftan kaynaklardan Osman Bey'in Yarhisar tekfuru ile mücadele ettiğini öğrendiğimize göre kale, bu mücadelenin üssü olarak kullanılmış olmalıdır. Buradan hareketle bu kale muhtemelen XIII. yüzyıl sonunda yapılmış ve konumu itibari ile Bursa'nın ve İznik'in fethine kadar kullanılmıştır.

⁵⁴ Bilecik'in fethi sonrası Orhan Bey Yarhisar Tekfurunun kızı Holafira (Nilüfer Hatun) ile evlenmiştir. Tüm bu gelişmeler ve bu kalenin ismi de dikkate alındığında Orhan Bey ile Nilüfer Hatun'un tanışıklıklarının daha geriye gidebileceği ihtimal dâhilindedir. Diğer yandan bu kaleden Yarhisar'a giden yol istikametinde Orhan Bağları isimli bir mevkiinin olması ve bu adlandırmanın asırlar öncesine gitmesi bu ihtimali güçlendirmektedir. Yine Bilecik merkez köylerinden Yeniköy yakınlarındaki dere halk arasında hala "Alexi Deresi" olarak adlandırılmaktadır. Yani Türkler bölgede Bizans'tan kalan isimlendirmeleri de devam ettirirken; kendileri de bazı yapı ve coğrafi unsurlara isimler vermişlerdir.

Planı ve Durumu

Çevresi 230 m basık bir daire şeklinde olan kalenin çapı 60-70 m.'dir. Kuzey istikametinde açılan ve genişliği 3 m olan bir kapısı bulunan kalenin, kapısının doğu tarafında nöbet ve gözetleme maksatlı bir bölüm vardır.

Bu kaleyi diğerlerinden ayıran en önemli ayrıntı bir dış surunun olmasıdır. Ana kaleden 50-100 m arasında değişen mesafede ve kuzeybatıdan güneydoğuya doğru hilal şeklinde uzanan bu hat, kaleye ikinci bir güvenlik alanı sağlamaktadır. İkinci surun açık olan batı kısmında eğim fazla olduğu için duvara gerek duyulmamıştır. Ana kalede bir kapı bulunurken ikinci hatta dört giriş görülmektedir. Dış surda kuzey-güney bağlantılı bir yol olup bu yolun kuzey ucu Gökçesu köyüne uzanırken, güney ucu ise Künceğiz-Abadiye arasındaki yola bağlanmaktadır ki bu iki köyün sonradan kurulduğu dikkate alındığında aslında kaleden inen yol Bilecik'ten Ayvacık tarihiyle gelen ve Yarhisar'a uzanan yola bağlanmaktadır. Orhan kalesi, zikrettiğimiz kaleler arasında en iyi korunmuş, duvarlarının tamamına yakını kısmen ayakta duran bir yapıdır. Kalenin içinde yapılaşmaya dair bir iz yoktur.

Yapı Malzemesi ve Yapım Tekniği

Kalenin yapımında, bölgede oldukça yaygın olan kireç taşı tercih edilmiştir. Hala günümüzde kale içinde ve çevresinde bu taştan bol miktarda bulunmaktadır. Kale, yığma tekniği kullanılarak inşa edilmiş ve taşları birbirine yapıştırıcı herhangi bir harç kullanılmamıştır. Toprakta 20 cm kadar bir temel açılarak duvar üzerinde yükseltilmiş olup, kalan duvar yapısından ve çevreye yayılan taşlardan, kalenin duvar kalınlığının 2,5m yüksekliğinin ise 2,5-3m civarında olduğu anlaşılmaktadır. Yapının iç ve dış sınırı büyük taşların kullanılması ile düzgün bir şekilde örülmüş ve arasına daha küçük taşlar ile dolgu yapılarak duvar tamamlanmıştır.

Sonuç

Orta Asya'dan Batı'ya doğru diğer Türk Boylarıyla göç eden Osmanlıların bu uzun yolculuğu, Söğüt-Domaniç'e kadar devam etti. Selçuklu Sultanı Alâeddin Keykubat tarafından bu bölgenin kendilerine yurtluk olarak verilmesi ile birlikte uca yerleştiler. Ertuğrul Gazi yeni yurt edindikleri bu toprakları çevreleyen Rum komşuları ile iyi ilişkiler tesis etti ve bu çevreyi güvenli bir yaşan alanı haline getirdi. Uzun yıllar kışlak-

yalak arasında sakin bir hayat süren Osmanlıların huzuru İnegöl tekfurunun yayla yolunu tehditliyle bozulmaya yüz tuttu. Diğer yandan Moğolların Anadolu egemenliğiyle birlikte uç bölgesine akın eden Türkmenlere liderlik edip onları kendi idaresi altında toplayan Osman Bey, babasının vefatı ile birlikte beyliğin başına geçti. Osman Bey'in kısa sürede başarıya ulaşan fetih siyaseti ile Osmanlılar bölgedeki hâkimiyetlerini arttırırken devletin temelleri de atılmaya başlandı.

Osmanlıların topraklarını hızla genişleterek hem siyasi hem de teşkilat bakımından devlete evrilmelerinde Bursa ve İznik'in fethi çok önemli bir yer tutar. Geri planda ise bu fetihlere kapı aralayan; Osmanlıları Sakarya'nın batısına taşıyan gelişme Bilecik ve çevresinin alınmasıdır. Bu gelişme aynı zamanda Osman Bey'in tekfurlarla ilişkisini belirlemesi açısından da değerlidir.

İlk Osmanlı kronikleri Erken Kuruluş Dönemini çok hızlı geçmiş, bu durum ise aynı tarihlerde meydana gelen olayların tüm açıklığıyla anlaşılmasını engellemiştir. Diğer taraftan bu dönem Osmanlı İmparatorluğu'nun temellerinin atıldığı, kuruluş felsefesinin ortaya çıktığı çok önemli bir zaman dilimine işaret eder. Yazılı eserlerde ulaşamadığımız noktaları aydınlatacak olan diğer yollardan belki de ilki coğrafyadır. Tarihi mekânlar bu bilinmeyenlerin çözümünde başat bir rol üstlenmektedir. Doğrudan gözlem metodu ile kurgulanan bu çalışma ile ilk fetihlerin arka planına dair yeni fikirler ortaya konulmuş; kroniklerde geçen ama gerçekte bilinmeyen yerler ile ilgili görüşler paylaşılmış ve Osmanlıları bölgede önemli bir güç haline getiren ticaret yolları hakkında da coğrafi bilgiler verilmiştir.

Kaynakça

Arıkan, Refik, "Bilecik'in Tarihi Coğrafyası", Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi BAP Projesi, Proje No: 2014-01.BİL.04-03, Bilecik 2014

Âşıkpaşazâde Tarihi (2013), Yay. Haz. Nejdet Öztürk, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul Bailly Auguste, Bizans Tarihi, C.2, Tercüman 1001 Temel Eser, İstanbul 1974.

Beldiceanu, İrene "Başlangıçlar:Osman ve Orhan", Osmanlı İmparatorluğu Tarihi, Say Yayıncılık, İstanbul 1992.

Demiryürek, Halim, Ertuğrul Sancağı (1900-1918), Bilecik Üniversitesi Yayınları, Bilecik 2015.

Diehl, Charles, Bizans İmparatorluğu Tarihi, , Kanaat Kitabevi, İstanbul 1939.

Divitçioğlu, Sencer, Osmanlı Beyliği'nin Kuruluşu, Eren Yayıncılık, İstanbul 1996.

Emecen, Feridun, Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluş ve Yükseliş Tarihi, İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2015.

Herbert Adams Gibbons, Osmanlı İmparatorluğunun Kuruluşu, Çev. Ragıp Hulusi Özden, Altınordu Yayınları, Ankara 2017.

Giese, Friedrich, "Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşu Meselesi", Söğüt'ten İstanbul'a, Der. Oktay Özel, Mehmet Öz, İmge Kitapevi Yayınları, Ankara 2005.

Gregory Timothy E., Bizans Tarihi, YKY Yayınları, İstanbul 2008.

Herrin, Judith, Bizans, çev. Uygur Kocabaşoğlu, İletişim Yayınları İstanbul 2010.

Imber, Colin, "İlk Osmanlı Tarihinin Kaynakları", Söğüt'ten İstanbul'a, Der. Oktay Özel, Mehmet Öz, İmge Kitapevi Yayınları, Ankara 2005.

İnalcık Halil, Kuruluş Dönemi Osmanlı Sultanları, İSAM Yayınları, İstanbul 2010.

İnalcık Halil, Osman I, DİA, C.33, İstanbul 2007, ss. 443-453.

Kahraman Nurfeddin, Arıkan Refik, "Osmanlı aşiretinin Göçebeliği ve Göç Yolları", Osmanlı'da Yönetim ve Savaş, Edt. Mehmet Yaşar Ertaş, Hacer Kılıçarslan, Mahya Yayıncılık, İstanbul 2017.

Kahraman Nurfeddin, Arıkan Refik, "Osmaneli-Bilecik ve Söğüt Arasındaki Tarihi Yollar", *Tarih Boyunca Söğüt ve Kültürü*, Ertuğrul Gazi'yi Anma ve Söğüt Şenlikleri Vakfı Başkanlığı Yayınları, Söğüt 2015.

Köprülü, Fuat, Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu, TTK Yayınları, Ankara 1984.

Linder, R.Paul, Osmanlı Tarih Öncesi, Kitap Yayınevi, İstanbul 2008.

Matrakçı Nasuh, *Beyân-ı Menâzil-i Sefer-i İrakeyn-i Sultan Süleyman Han*, Yay. Haz. Hüseyin G. Yurdaydın, TTK Yayınları, Ankara 1976.

Matrakçı Nasuh, *Târih-i Âl-i Osmân*, Yay. Haz. Göker İnan, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Yayınları, İstanbul 2019.

Menage, Victor L., "Osmanlı Tarihyazıcılığının İlk Dönemleri", Söğüt'ten İstanbul'a, Der. Oktay Özel, Mehmet Öz, İmge Kitapevi Yayınları, Ankara 2005.

Neşrî, Mevlânâ Mehmed, Cihânnümâ, Yay. Haz. Nejdî Öztürk, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2008.

Norwich, John Julius, Bizans, çev. Selen Hırçın Riegel, Kabalcı Yayınevi, İstanbul 2013.

Oruç Beğ Tarihi, Haz. Nejdet Öztürk, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2014.

Ramsay, W.M., Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası, MEB Basımevi, İstanbul 1960.

Ostrogorsky, George, Bizans Devleti Tarihi, , TTK Yayın Ankara 2006.

Sevgen, Nazmi, Anadolu Kaleleri, Doğu Ltd. Şirketi Matbaası, Ankara 1959.

Taeschenner, Franz, *Anadolu Yol Ağı*, Çev. Nilüfer Epçeli, Bilge Kültür Sanat yayınları, İstanbul 2010.

Turğut, Vedat, "Osman Gazi'nin Kimliği Meselesi ve Cihanşümûl Bir Devlete İsmnin Verilmesinin Sebepleri Üzerine", Akademik İncelemeler Dergisi, C.11, s.1, Nisan 2016.

Uzunçarşılı, İ.Hakkı, Osmanlı Tarihi, C.1, TTK Yayınları, Ankara 1988.

Witteck, Paul, Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşu, Türkiye Yayınevi, İstanbul 1971.

Zinkeisen, J.Wilhelm, Osmanlı İmparatorluğu Tarihi, C.1, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2011.

Yazıcızâde Ali, Tevârih-i Âl-i Selçuk, Haz. Abdullah Bakır, Çamlıca Yayınevi, İstanbul 2009.

Ekler

Foto 1. Bilecik Eski Yerleşim Alanı. (Önde Orhan Gazi Camii, ortada Şeyh Edebalı Türbesi ve geride Bilecik Kalesi). Refik Arıkan Arşivi.

Foto 2. İncirpınarı Mevkii, Yenişehir İncirli Köyü. Refik Arıkan Arşivi.

Foto 3. DüNDAR Bey'in Mezarı, Bilecik Karaağaç Köyü. Refik Arıkan Arşivi.

Foto 4. Orhan Kalesi, üstten görünüm. Refik Arıkan Arşivi.

Foto 5. Orhan Kalesi, duvar detayı. Refik Arıkan Arşivi.**Harita 1.** Bilecik ve Çevresi. Yollar, Kaleler.

Extended Abstract

Starting from the 9th century, the Kayı tribe, in conjunction with the Seljuks, ventured into the territories of Iran, eventually settling in the regions of Merv and Mahan in the vicinity of Horasan. However, the looming threat of the Mongol incursions led to the Kayı tribe's migration from this region, directing them towards the Eastern Anatolian lands. A distinct perspective on this migration can be found in the Aşıkpaşazade History, suggesting that the Acem people, disturbed by the nomadic lifestyle of the Kayı tribe, sent them to Anatolia for the purpose of engaging in conflict. Continuing their raids in the region, the Kayı tribe subsequently moved towards Aleppo but did not stay there for an extended period. Some among them redirected their journey towards Horasan, while others, led by Sungur Tigin, Gündoğdu, and Ertuğrul, settled in the vicinity of Sürmeli Çukuru in the Erzurum region.

Following this, Ertuğrul Bey and his tribe established themselves in the Ankara Karacadağ region, later moving to Söğüt, Domaniç, and the Armenian Derbendi areas, where they made their homeland. Additionally, the presence of Ertuğrul Gazi's tomb in Söğüt serves as another indicator of the Kayı tribe's dominance and establishment in that region. In this context, it is essential to acknowledge that the nucleus of the state was situated in the Karacadağ-Söğüt and Domaniç regions.

Numerous factors contributed to the transformation of the Ottomans from a small organization into a mighty empire. However, the characteristics of the initial settlement area played a fundamental role in this development. Söğüt, with its strategic location and the network of roads surrounding it, held a pivotal position in the region. Similarly, the Domaniç plateau controlled several vital routes. Examining the road network encompassing Söğüt, it becomes evident that it served as a significant stopover on the İznik-Lefke-Söğüt-Eskişehir route. Furthermore, it represented a crucial transit point for major armies and remained a well-traveled path from the Roman era to the Ottoman period. This significance is underscored by the challenging terrain of the Karasu Valley, which, even today, poses difficulties for modern transportation networks. As an alternative to the Söğüt route, the İznik-Yenişehir-Pazaryeri-Bozüyük route also gained prominence, particularly as the Ottoman Military Road.

In summary, the conquest of Bilecik and the surrounding regions carried profound significance in the early history of the Ottoman Empire. These events marked the beginning of the Ottomans' territorial expansion and set the stage for their subsequent ascendancy. The strategic location of these areas, coupled with their influence on transportation routes and the broader historical

context, contributed to the Ottomans' rise and their eventual emergence as a formidable empire. The study of these historical developments provides valuable insights into the complex dynamics that shaped the Ottoman Empire's early history.

Ertuğrul Gazi and the Kayı tribe, who settled in the Söğüt-Domaniç region in the 1230s, faced a complex web of relationships in this challenging environment. The presence of neighboring lordships, such as Karacahisar, İnönü, Harmankaya, İnegöl, and Bilecik, made it difficult to establish a foothold in this frontier area. Although they initially settled here during the reign of the Seljuk Sultan Alaaddin Keykubat, the disruption caused by the Battle of Köse Dağ, which occurred shortly thereafter, must have significantly impacted their situation. This circumstance not only hindered Ertuğrul from embarking on conquest campaigns but also compelled him to establish favorable relations with local powers in the region.

The advent of the Mongols not only influenced the history of Central Asia but also shaped the fate of Anatolia, initiating a new and substantial migration of Turkic-Islamic populations from east to west. Concurrently, Anatolia's prosperous, affluent, and politically stable structure facilitated the acceleration of this process. The Mongols' entry into Anatolia and their subsequent control following the victory at the Battle of Köse Dağ marked the commencement of a new political era in Anatolia. Although initially negatively impacting the Ottomans, the mobility in the frontier regions, particularly as a source of manpower for conquests, became decisive.

The substantial influx of Turkmen tribes into the frontier region posed a potential survival challenge for the Ottomans. However, both Ertuğrul and Osman Bey, through their leadership qualities, managed to turn this situation into an advantage. In the frontier, the most successful leader's banner attracted the warriors for ghazas (raids) and booty expeditions. Osman Bey's major achievement in this regard was his ability to gather alps (frontier warriors) and nökers (volunteers) around him.

The Ottomans' consolidation of power in the region and the commencement of their conquest campaigns were closely linked to the state of the Byzantine Empire. After recapturing Istanbul from the Latins on July 15, 1261, without significant resistance, Emperor Michael VIII moved the imperial center back to Istanbul and was crowned for the second time in Hagia Sophia, commencing a new dynasty. However, the struggle with the Laskarids persisted, and during this period, the Byzantines had to contend with alliances formed against them in the West. Although the empire began to recover, it

found itself squeezed between Serbia in the Balkans and the emerging power of the Ottomans in Anatolia. The relocation of the capital to Istanbul also marked a diminishing Byzantine threat in the region for the Ottomans.

Upon his accession to the beylik after his father's death, Osman Bey initially continued the policy of cooperation (müdâra) initiated by Ertuğrul Gazi. However, significant changes occurred in his policy, driven by the increase in his own power, political troubles faced by the Byzantines, and ongoing issues under Mongol rule in Anatolia. Like other frontier lords, Osman Bey's shift towards engaging in ghaza activities against local lords and the Byzantines was closely tied to the growing resistance and revolts against the Mongols in Anatolia. This shift is notable in that Osman engaged in major ghaza campaigns during the years when the Mongols were dealing with revolts, demonstrating his readiness to confront Mongol intervention.

Following Osman Bey's establishment of an independent beylik, the first significant step in his subsequent activities was the conquest, within the same year, of Bilecik, Yarhisar, İnegöl, and Yenişehir. The strategic significance of these conquests lies in the fact that they expanded the Ottoman principality northward and northwestward from its original homeland of Söğüt. Bilecik, situated upstream on the Karasu River, held a pivotal position for both passage towards Bursa and İznik and progress along the Sakarya River valley.

One of the most distinguishing factors that set the Ottoman Beylik apart from other principalities in the frontier region was the presence of İznik. İznik held immense historical significance, having served as the capital for the Anatolian Seljuks and, after the Latin invasion of Istanbul, as the Byzantine Empire's capital. Geopolitically and ideologically, İznik occupied a central place. Moreover, İznik represented a gateway to the ultimate objective, Istanbul. The capture of İznik would shift the Byzantine priority to the defense of Istanbul, enabling the Ottomans to maneuver more freely in the region.

Osman Bey's growing power stirred jealousy, fear, and apprehension among the Greek lords with whom he maintained good relations. The incident at Çakırpınarı during a wedding is a manifestation of these developments. It is evident that Osman Bey's initiation of conquests had begun to unsettle the Byzantine administrators in the region. Particularly noteworthy were the struggles with the İnegöl lord, the burning of Kulacahisar by Ottoman forces, the Domaniç-İkizce Battle, and the subsequent capture of Karacahisar, all of which raised concerns among the Byzantine tekfurs (local lords). On the other hand, Osman Bey's amicable relations with the Harmankaya Tekfur and their joint raids in the Mudurnu region also signaled the Ottoman's increasing strength in the area.

Osman Bey's growing power also held significant implications for the Bilecik Tekfur, who sought his assistance in resolving disputes with the Köprühisar Tekfur. They cooperated, compelling the Köprühisar Tekfur to withdraw. This campaign provided a clear demonstration of Osman Bey's strength. Another incident that brought Osman Bey into direct conflict with the regional tekfurs occurred during the wedding of Köse Mihâl's daughter in Harmankaya. Köse Mihâl invited both Osman Bey and the tekfurs to the wedding, aiming to introduce them to each other. Although everyone brought lavish gifts to the wedding, Osman Bey's gift outshone them all. Concerned that if they didn't act promptly, Osman might eliminate them, the tekfurs saw the wedding of the Bilecik Tekfur's daughter to the Yarhisar Tekfur as an opportune moment.

Aware of the plans against him, Osman Bey first ensured that the wedding took place outside the city, facilitating the evacuation of Bilecik Castle. Subsequently, he sent his troops to the castle under the pretext of delivering annual tribute, leading to the easy capture of Bilecik. Simultaneously, near the Kaldirek Stream, close to the wedding venue, Osman Bey and his forces dealt a fatal blow to the Bilecik Tekfur and his entourage. Following this conquest, Yarhisar, İnegöl, and Köprühisar were also captured, thereby opening up the routes to both Bursa and İznik for the Ottomans. These critical conquests not only facilitated the Ottoman's regional expansion but also played a pivotal role in determining the early history of the Ottoman State.

The conquest of Bilecik and its surrounding regions, as mentioned earlier, holds a significant place in the transformation of the Ottomans into a state. These conquests not only increased their regional power but also paved the way for the capture of İznik and Bursa.

Returning to the initial question: What activities of Osman Bey led the tekfurs to conspire against him? While there are overt reasons, such as his conflicts with the İnegöl Tekfur, the capture of Karacahisar, and the opulence displayed during the wedding of Harmankaya Tekfur's daughter, there is more to the story. The conquests of Bilecik, Yarhisar, and İnegöl within the same year, which required extensive preparation, also play a crucial role.

One possible answer to this question, which may contribute to solving the mystery, lies in the findings from fieldwork conducted by our team. During these studies, rudimentary fortifications were identified in the villages of Ayvacık, Künceğiz, Koyunlu, and Kınık in the vicinity of Bilecik, as well as in Çiçekközü village, which is affiliated with Yenişehir. The fortifications in Ayvacık and Kınık villages dominated the Bilecik-Köprühisar-Yenişehir routes, while those in Ayvacık, Künceğiz, and Çiçekközü villages controlled the Bilecik-Yarhisar-İnegöl direction. Although there is no direct historical source

regarding these fortifications, based on their location, nomenclature, and intended use, it is highly probable that they were used by the Ottomans during the Ottoman establishment period.

One of the significant challenges in dating and attributing these fortifications arises from the possibility that they might have belonged to the Byzantines. While the sources do not explicitly specify the exact locations, they do mention the establishment of a defense line against Turkish raids during the period of the Nicaean Empire. However, these fortifications are situated in locations that appear to serve as control points for road security rather than forming a defensive line. As previously emphasized, the Ottomans took noteworthy steps in controlling the region's road networks. In this context, attributing these fortifications to the Ottomans would not be inaccurate. Furthermore, when we consider Byzantine fortifications like İznik, Eskihisar, Bursa, Bilecik, and Karacahisar, it becomes evident that none of these fortifications share structural similarities with the ones we have identified. Byzantine constructions primarily used brick or cut stone, while these fortifications were entirely constructed using rubble masonry. Moreover, the external walls of these fortifications have partially survived to this day, but there is no trace of any structures within them. This suggests that these fortifications were likely temporary structures, intended for short-term use rather than forming part of a defensive line. In other words, if these had been constructed by the Byzantines, their purpose should have been to defend the territories against eastern invaders. Thus, these fortifications should have leaned toward the east, where there was a relatively gentle slope. This situation also indicates that these fortifications were likely constructed by easterners.

These fortifications served to solidify the Ottoman presence in the region while enabling control over transportation routes. They also prevented the tekfurs from acting together and facilitated their raids for spoils, especially during the summer months. These structures played a crucial role in securing the spoils obtained during raids, contributing significantly to the Ottomans' growing power.